

Aan de gemeenteraad van Weert

Weert, 29 september 2021

Onderwerp : Doelgroep 'Thuis in een welkome wijk'.
Kenmerk : 1422535/1467537

Geachte raadsleden,

Op 21 september 2021 heeft u in de raadscommissie S&I vragen gesteld over het raadsvoorstel Uitvoeringsplan 'Thuis in een welkome wijk'. 'Thuis in een welkome wijk' is een preventief project, bedoeld om de lokale sociale basis te versterken. Als psychische problemen in een vroeg stadium kunnen worden aangepakt, wordt verdere escalatie voorkomen. Dat is beter voor de inwoner en leidt tot minder zorgkosten, omdat er geen beroep hoeft te worden gedaan op maatwerkvoorzieningen.

Het project richt zich daarmee dus op mensen met een psychische kwetsbaarheid. Graag delen wij met u de beschikbare gegevens over deze doelgroep:

Psychische gezondheid van Nederlanders (bron: Trimbos Instituut)

Ruim 4 op de 10 mensen hebben ooit in hun leven één of meerdere psychische aandoeningen gehad. De drie hoofdgroepen – stemmingsstoornissen, angststoornissen en middelenstoornissen (verslaving) – komen elk ongeveer even vaak voor: 1 op de 5 mensen heeft ooit in het leven een dergelijke stoornis gehad.

In de afgelopen 12 maanden had ongeveer een vijfde van de mensen één of meerdere psychische aandoeningen. Voor een stad als Weert gaat het dan om ongeveer 8.000 volwassenen die psychisch kwetsbaar zijn. De problemen die mensen ervaren zijn uiteenlopend en variëren van licht tot zwaar. Dat wil dus niet zeggen dat zij allemaal zorg nodig hebben.

Er is nagegaan hoe vaak mensen met een psychische aandoening in de afgelopen 12 maanden gebruik hebben gemaakt van zorg vanwege psychische problemen. Bij zorggebruik wordt onderscheid gemaakt tussen algemene gezondheidszorg (zoals de huisarts, maatschappelijk werk of de bedrijfsarts) en geestelijke gezondheidszorg (zoals de psycholoog of een psychiatrische behandeling).

Het zorggebruik op jaarbasis is het hoogst bij mensen met een stemmingsstoornis. Meer dan de helft van hen maakte in de afgelopen 12 maanden gebruik van algemene gezondheidszorg en ruim een

derde van geestelijke gezondheidszorg. Mensen met een middenstoornis maken het minste gebruik van gezondheidszorg vanwege hun problemen. Dat betekent dus dat een groot deel van de mensen met een psychische aandoening geen gebruik maakt van de algemene gezondheidszorg en de geestelijke gezondheidszorg. Vaak lossen inwoners problemen zelf op, bijvoorbeeld met behulp van vrienden en familie. Investeren in de ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid is dus nodig. En hoe eerder een probleem kan worden aangepakt hoe beter. Vroegsignalering en preventie zijn van groot belang.

Psychische gezondheid inwoners in Weert

Uit de Gezondheidsmonitor (GGD, RIVM, CBS 2020) blijkt dat gemiddeld 6% van de volwassenen in Weert een hoog risico loopt om een angststoornis of een depressie te krijgen (landelijk 6,4%).

7% van de 18+'ers in Weert maakt gebruik van de geestelijke gezondheidszorg. Dat zijn ongeveer 2.800 personen. (bron: Vektis).

Patiënten met ernstig psychiatrische aandoeningen (EPA) hebben vaak een langere periode een psychiatrische stoornis, ondervinden daardoor langdurige beperkingen en hebben meerdere zorgbehoeftes. Ze zijn daardoor vaker langdurig in zorg. In Weert heeft 1,4% van de 18+'ers een ernstige psychiatrische aandoening. Het gaat dan om ongeveer 560 personen. Ongeveer 12% van deze personen wordt opgenomen in een instelling. De rest woont zelfstandig en dus in een wijk. Binnen deze groep komt schizofrenie en persoonlijkheidsproblematiek het vaakst voor als aandoening. (bron: Vektis)

De ketenveldnorm is een interventie die ingezet kan worden bij inwoners met agressief en/of gevaarlijk gedrag richting anderen/samenleving als gevolg van een psychische stoornis en/of een verstandelijke beperking en/of niet aangeboren hersenletsel. Er is sprake van langdurende, terugkerende en moeilijk beheersbare multiproblematiek. Uit onderzoek blijkt dat er in Limburg ongeveer 170 personen zijn die voldoen aan de criteria voor de ketenveldnorm. In Weert zijn ongeveer 10-15 personen in beeld die aan de criteria voldoen.

Politiemeldingen over personen met verward gedrag

Bij de politie zijn tot en met augustus 2021 311 meldingen geregistreerd over personen met verward gedrag. Dit aantal zegt weinig over het daadwerkelijk aantal personen met verward gedrag in Weert omdat het hier niet om unieke gevallen gaat. Een relatief klein gedeelte van deze groep is verantwoordelijk voor een flink deel van het totaal aantal meldingen. Het uitvoeringsplan 'Thuis in een welkome wijk', richt zich ook niet specifiek op personen met verward gedrag die overlast geven voor hun omgeving, maar op de brede doelgroep personen met een psychische kwetsbaarheid.

Preventie in de lokale sociale basis

Preventie is in de basis onbegrensd: er zijn heel veel activiteiten die je kunt doen om vroegtijdig problemen op te sporen en om laagdrempelige ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid in te zetten. In het Hoofdlijnenakkoord hebben gemeenten, zorgverzekeraars en zorginstellingen afspraken gemaakt over hun inzet. Het rijk stelt hiervoor jaarlijks 77.000 euro beschikbaar. Zoals uit de inventarisatie blijkt, doen we als gemeente Weert al veel voor de zorg en ondersteuning van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Het college stelt daarom voor om de rijksmiddelen als kader te nemen voor de investering in de lokale sociale basis.

Naast de negen genoemde activiteiten in het uitvoeringsplan, zijn er nog meer projecten die bijdragen aan het versterken van de lokale sociale basis. In paragraaf 6.3 worden er enkele beschreven. Met de pilot Sores en paperassen pitstop investeren we in een laagdrempelige toeleiding naar schulddienstverlening. Een ander voorbeeld is het inzetten van een coördinator Nazorg LVB (licht verstandelijk beperkt) bij de begeleiding van ex-gedetineerden. Voor de doelgroep LVB kunnen meer

ondersteunende activiteiten worden ingezet, zodat zij zich beter kunnen handhaven in de samenleving. Dat kan gaan om het toerusten van deze mensen zelf of voor het verbeteren van kennis bij de organisaties die te maken krijgen met mensen met een licht verstandelijke beperking.

En ook bestaande projecten als de buurtcirkel, waar mensen met en zonder psychische problemen elkaar ondersteunen in de wijk, kunnen worden uitgebreid.

Door elke twee jaar een nieuw uitvoeringsprogramma neer te zetten, groeit de lokale sociale basis de komende jaren door naar een stevige ondersteuningsstructuur voor psychisch kwetsbare inwoners. Daarmee werken we aan een van de waarden uit de strategische Visie Werken aan Weert 2030: 'iedereen doet mee'.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the end, positioned above the printed name.

Hans Jansen
Afdelingshoofd OCSW